Naufragꝰ
Ex naufragio ꝗcquid accipitˀ ſiue
d' ipã naui ſiue d'
mari ſiue d' litoꝛẽ
reſtituẽdũ ẽ. ff. eo. l. ſi ꝗs ex naui
gio. Aliter nulla ↄſuetudĩe ſtatu
to vel precepto excuſatur quis ꝙ
furtum ↄmittitˀ. ff. de adq̃. re. do. l.
qua rõe in fi. C. de fur. l. meũ. Quin
etiã ſm leges ſi petatˀ infra annũ
ↄdemnabitˀ ad reſtituenduꝫ qua
druplũ: ſed poſt annũ in ſimplũ:
vt in predcã. l. meum. ⁊ ff. eo. l. ij.
Scd'm etiã canones ſi is ꝗ accepit
res naufragoꝝ etiã eſſet epꝯ vel
prelatus aut clericꝰ debet deponi.
ex. de accu. cũ dilecti. v. Laycꝰ vero
niſi ſatiſfecerit dꝫ excoicari. immo
excoicatus eſt: ex. de rap. excoica
tioni. A. Et ibi patꝫ ꝙ hec excoica
tio ↄprehendit etiã clericos cũ tex.
indiſtincte loq̃tur. B. Hoc intelli
gas niſi ſint talia nauigia ꝗ pira
ticã tirannidẽ exerceant vel ſint ini
mica noi xp̃iano vel principi. C. de
fur. in auten. nauigia. A. Et ibi pꝫ
ꝙ predantes naufragos ſeu vſur
pantes deꝑdita ex naufragio dñt
oim bonoꝝ publicacõe mulctari.
Et oĩa etiã predcã notantˀ in ſum.
cõ. li. ij. ti. v. q. xxviij. B.

Quid ſi dñi terrarum ↄpo
nant cũ nautis aliq̃
ab eis recepto ꝑ eo ꝙ ſecurãt eos
ꝙ ſi naufragãtˀ nihil accipiẽt vel
accipi permittent ab eis. Re. ſm
wil. Cum alꝭ deberent hoc gratis
facere: non licꝫ aliq̃d iſta de cã reci
pe ab eis. A. Et acceptũ debet reſti
tui cũ naute penſionẽ hmõi nõ cõ
ſtituerint ſimplr ⁊ abſolute ſpon
tanei: ſed ne deteriora ſuſtinerent
ſm eun. wil. ⁊ in ſum. cõ. eo. ti. q.
xxviij. vbi etiam patꝫ ꝙ id qd' ſeq̃
tur non videtˀ dictum wil. B. Niſi
ſicut in quibuſdã locis ↄſtituitur
ꝙ quicunqꝫ accipit aliquid de ipõ
mari: debeat inde certam modera
tam portioneꝫ hr̃e. Hmõi enĩ ſta
tutũ ſit in fauorẽ naufragoꝝ: ad
hoc ꝙ hoĩes magis ſtudeãt ꝑqui
rere res ipſas ⁊ premientˀ de labo
re ſuo. A. Tale ſtatutũ ſeu ↄſuetu
do videtur oĩno nil valere: cũ peni
tus tollatˀ per auten. nauigia. C. de
fur. ⁊ c. excoicationis: ex. de rapto.
Vñ ⁊ ſupra in principio bene di
ꝙ in hoc caſu nulla ↄſuetudĩe ſta
tuto vel precepto ꝗs excuſatˀ

Negligentia v
trum ſit pctm̃ mortale. Re.
tho. ij. ij. q. liiij. Dupliciter poteſt
eſſe mortale. Primo mõ ex parte
eius qd' pretermittitˀ ꝑ negligenti
am. Qd' quidem ſi ſit de neceſſitate
ſalutis ſiue ſit actus ſiue circũſtã
tia erit pctm̃ mortale. Alio mõ ex
ꝑte cauſe. Si enĩ voluntas intantũ
ſit remiſſa circa ea ꝗ ſunt dei vt to
taliter a caritate dei deficiat: talis
negligentia eſt peccatuꝫ mortale.
Et hoc precipue ↄtingit: quãdo ne
gligentia ſequitur ex contemptu.
Alioquin ſi negligentia cõtingat
in pretermiſſione alicuius actus
vel circumſtantie que ſcilicet non

ſit de neceſſitate ſalutis: nec hoc ſi
at ex contemptu: ſed alio defectu ſer
uoris q̄ impeditur interdum ppter
aliqd veniale: tunc negligētia nō
eſt mortale pctm̄: ſed veniale. A. Jdē
in ſum. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. ccxxx. B
De negligētia iudicis layci a quō
ſuppleat p iudicē eccāſticum hēs
ſupra iud. ex. ij. §. vi. De negligētia
conferendi beneficia eccīaſtica: hēs
ſupra benefi ciū. i. §. i. Et ibidē etiā
de negligentia eligendi vel puidē
di in eccā cathedrali vel regulari.

Negociacō que

Nſūt negocia illicita a que
non. ℞. ſm rap. Jllicita de ſui na
tura ſunt illa que ſine peccato fie
ri non pñt: vt vſura. ſimonia. fur
ta a adulteria a hm̄oi. Et ſunt hec
omnibus phibita. xiiij. q. iiij. nec
hoc q̄ꝫ. v. q. v. reperiunt in ſi. ex. de iu
reiu. a ſi xp̄us. ver. Queda eīm p
hibentur. q̄ꝛ p ſe mala ſunt. Que
dam vero non ſunt illicita ex ſui
natura: vt tutela. cura a omne ex
ercitium artium mechanicaꝝ vt
textorie. ſutorie a ſilium q̄ ncāria
ſunt v ſui humano.

Vtrū negocia q̄ de ſe ſunt
licita poſſint eſſe il
licita. ℞. ſm rap. Poſſunt fieri il
licita multipliciter Primo quidē
ex cauſa: vt quando fierent ppter
auariciam. ſ. ppter improbam cu
piditatem diuitiaꝝ a non ad ncī
tatem: ſed ad aliū finem malum
A. Qd ſemp eſt niſi fiant ad ſub
uentionē alicuius rōnabilis ncī
tatis ſue vel primi: a non pñcipa
liter ppter lucrum: vt p̄t colligi ex
dictis p tho. ij. ij. q. lxxvij. ar. iiij.
a per dnm pe. de anchorano in ca.
i. de vſuris. li. vi. a p ea que hn̄tur
in ſum. c. li. ij. ti. viij. q. v. ſm gloſ.
rap. B. Et ſm hoc phibita ſunt oī
bus. xlvij. di. omnes. a c. ſicut hi
Secdō ex tpe: vt ſi fiant in diebus
feſtiuis: in quibus ab hm̄oi opeī
bus ceſſandū eſt vt ſupra ferie. §.
vij. a viij. A. ſ. qui incipit. quibꝰ a
ſe. B. Jtem ex tpe ſicut pñt dici
iudicia inhoneſta q̄ fierent de no
cte aut non clara die: ex. de offi. de
le. cſtituit. ff. de ori. iure. l. ij. §. a q̄ꝛ
ingrātibus. Tercio ex pſona. q̄ꝛ
clericis a religioſis talia phibita
ſunt. ij. Thimo. ij. nemo militās
deo: implicat ſe negocijs ſeculari
bus. Jhero. diſ. lxxxviij. Negocia
torem clericum: a ex inope diuitē
a ex igno bili glorioſum q̄ſi quā
dam peſtē fuge: ex. ne cle. vel mo.
p totum. De hac materia hēs ad
huc q̄. §. ante pe. a penulti. Laycis
vero illa ſunt ccēſſa. diſ. lxxxvi. p
uenit. a aug⁹. lxxxviij. diſ. Forni
cari hoibus ſp non liꝫ. v. nunq̄. ne
gociari aliqñ licet: aliqñ nō Ante
eīm q̄ aliquis ſit eccīaſticus licet
ei negociari. facto iam eccāſtico:
non licet. Quarto ex loco. q̄ꝛ in lo
co inhoneſto a ſuſpecto non debet
quis negociari ſeu cuerſari. ff. de
ar. l. ſi cuꝫ dies. §. ſi arbiter. lxxxi.
di. in oībus. xxvij. q. v. ſi quis ſac⁹
Jtem qñqꝫ ſunt inhoneſta ex loco
ppter loci excellentiā: puta qñ in
eccā hm̄oi fierent: q̄ non ē loc⁹ ne
gociacōis ſed orōis. vñ a ipſe dñs

eiecit inde vendētes ⁊ ementes Ma
th·xxi· ⁊ ioh·ij· ⁊ ·xvi·q·viij· ⁊ hoc
diximꝰ A· Ad de ꝙ quinto negoci
atio reddit̄ illicita ex mōvt ſi fiat
cū mendacijs·deceptio nibꝫ: ⁊ ſili
bꝫ: vt in ſum·cō· dicta·q·i·vbi hec
nōntur ſm rap· ⁊ hoſ· ⁊ al· B

Negocia q̄dam ſunt q̄ ſi
ne pctō vix fieri
pn̄t· de pe·di·v·negociū· Et grā ex
empli ponuntur quinqꝫ·ſ·cura rei
familiaris·milicia·mercatio ꝓcu
ratio ⁊ adminiſtratio: de pe·di·v·
q̄litas ⁊ c·falſas·di·xxv· q̄lis·di·
lxxxviij·ꝯſ· hec rap· Sed hoſ·ad
dit dicēs A de ſextū qd q̄ſi pericu
loſius eſt oībus·ſ·aduocatio· Sꝫ
⁊ ſeptimū non omittas·ſ·ep̄atus
officiū: quo nihil miſerius ⁊ peri
culoſiꝰ ſi pfunctorie agat̄·xl·diſt·
ante oīa· A· Jſta duo vltimā pn̄t
ſub ꝓcuracōe ⁊ adminiſtratione
ꝯprehendi: vt in ſum·ꝯ·eo·ti·q·x
viij· Vbi etiā additur ſm rap·ꝙ
pr̄iatis caute ⁊ diligēter debet di
rigere intentō stalibꝫ vt recto ſine
laborent ⁊ exerceāt officia ſua· B

Vtrum negociatores poſſint
licite lucra recipe· R
ſm vul· Cū laborent ꝓ oībus ⁊ q̄i
cōe negociū in mercibꝫ gerāt pn̄t
moderatū lucrꝫ accipe· Secus de i
moderato: ex· de emp· ⁊ ven·c·v· A
Moderamen autē hm̄oi lucri ſm
glo·rap· ⁊ in dicta q·xviij·ad ar
bitriū boni viri limitandū eſt· ꝙ
non eſt determinatū quantuꝫ in
ſingulis ſolidis ā libris aut mar
cis accipe liceat de lucro· Hoſt·
alicvt ibi patꝫ dicit ꝙ ad hoc vt
mercatores ſine oī fraude officia
ſua exerceant bō fide cōſulerem ta
libꝫ ꝙ de licēa epi ſui ſcirent quan
tum pn̄t lucrari in menſurā bladi
⁊ vini ⁊ ſilibus· vel q̄tum pro li
bra poſſent vltra q̄ emerūt vende
re in recompenſationē laborꝫ ⁊ ex
penſarꝫ: ⁊ ſi ſic venderent ſine men
dacio: ipſos crederem eē in tuto q̄
ad pctm̄ negociacōnis: ar·ext·de
emp· ⁊ ven·c·i· Hi autē q̄ hoc nō fa
ciunt: ſine periculo vix euadūt· B

Quid de artificibꝫ qui faci
unt vel vendunt gla
dios ſagittas·baliſtas·aut vene
na ⁊ ſilia R ſꝫ rap· Si ꝓpt̄ hoc faci
unt vel vendunt vt hoīes hēant ta
lia ad abuſuꝫ· aut etiā ſi ſcienter
vendūt illis ſeu donant quos exti
mant talibꝫ abuſuros: mōrtaliter
peccant· ⁊ oīa pctā que inde ſequū
tur eis imputant̄·xi·q·iij·pcipue
xxvij·q·ij· ſi tu abſtines·v·q·i·vo
tum· Si autē tales negociatores di
cant ſe bonā intencōm habuiſſe·
ꝙ credebant ꝙ emerent̄ ꝓpter lici
tum vſuꝫ· vel ſi nihil ſup hoc cogi
tabāt·ſeu ignorabant ꝙ eſſet illi
citū talia facere vel vendere in oībꝫ
dictis caſibus diſtinguo· ꝙ ſi ille
res pn̄t eſſe vtiles vt arma i bello
iuſto· aurifrigiū ad ornamēta ec
cleſiaſtica·quedā etiā venena ad
aliqd medicinale vel ꝯtra alia no
ciua· q̄ talia vendūt non peccāt ni
ſi forte ꝓbabiliter dcāret ſibi con
ſcīa ꝙ emptor rem q̄rit ad malū·
tunc enī non dꝫ vendere·xxiij·q·v
de occidēdis· ⁊ ·v·q·v·non oīs· A
vel n̄ exercitio alicuiꝰ artis indiuter

ꝟ que pōt eſſe licita ⁊ illicita plu
res male vterent̄ ꝙ tunc talis ars
efficit̄ illicita ⁊ extirpanda. Vñ
criſoſ. ſup math. ⁊ ponit tho. ij. ij
q. clxix. arti. ij. dicit. Eas ſolas oꝫ
artes vocare que nutrimentoꝝ et
eoꝝ que ꝯtinent vitam nr̄am ſūt
tributiue ⁊ ꝯſtructiue. Si tñ. opeꝝ
bus alicꝰ artis vt plures male vte
rent̄ q̄uis de ſe nō ſint illicite: ſūt
tñ ꝑ officiū principis de ciuitate
extirpande ſm documenta plato
nis. Hec ille. Qd pōt intelligi veꝝ:
niſi talis ars eſſet circa rem oīno
neccāriam: puta tabernā. hoſpiciū ⁊
hmōi ꝙ tunc non ꝓhiberet̄ ꝓpter
neītatem: ſed aliꝰ ꝓuidendū foret
ꝯtra inconuenientia accidētia. lxx
iiij. di. ꝯſētire. B. Si vero ille res ad
nullū vſū ſunt vtiles niſi ad peccā
dū. A. ſic ſunt quedā venena mor
tifera. et ad nullum bonum vſum
vtilia: vt ſuture ſuperflue. ac ſum
ptuoſe camiſiarum: quas preci
pue faciunt ipſi hyſpani dantes
pro factura vnius camiſie plus in
triplū vel quadruplū q̄ valeat to
ta camiſia ⁊ ſilia ſm eū. ray. in ti.
de neg. ſecularibꝰ. ꝟ. ſed q̄d. vbi ꝑ
dcā ponit. B. tunc indubitant̄ pec
cāt faciendo. tenendo. vendēdo. ſeu
donando aliis. xxi. q. v. c. i. ff. de con
trahē. emp. ꝙ ſepe. ꝟ. veneni mali
q̄a flagitioſe rei: nec emptio: nec
mandatū: nec ſocietas valere p̄t.
⁊ oīa mala ſequentia iſti imputa
buntur. ꝙ qui occaſionē dammi
dat: damnum dediſſe videtur: ex.
de iniur. ⁊ dam. da. ſi culpa. Con.
tho. ⁊ hoſti.

Quid de his q̄ faciunt vel
vendūt ornamenta
mulieꝝ aut ſotulares pictos aut
veſtes cū immoderata ſumptuoſi
tate ꝯſutas. Re ſm tho. ij. ij. q. clxix.
Quia mulieres licite p̄nt ſe ornaē
vel vt ꝯſeruent decentiā ſtatus ſui
vel etiam aliq̄d ſuperaddere vt pla
ceant viris ꝓpriis: ꝯñs eſt ꝙ arti
fices taliū ornamentoꝝ non pec
cant in vſu talis artis: niſi forte in
ueniendo aliq̄ curioſa ⁊ ſupflua.
Vñ criſoſt. dicit ſup math. ꝙ ab
arte calceatioꝝ ⁊ textoꝝ multa
abſcidere oꝫ. Etiā ad luxuriā; de
duxerunt neītatem eius corrumpē
tes artē male arti ꝯmiſcentes. A.
Satis pꝫ ꝑ tho. in loco allegato ꝙ
artifices in tantū peccant: inq̄ntū
et vtentes ſm diſtinctionem poſi
tam in ꝟ. precedenti. Quō vero pec
cent vtentes: deo dante dicetur ꝟ.
ornatus. B

Quid de factoribꝰ taxilloꝝ
ſcacoꝝ. alea ⁊ ⁊ hꝰi.
Re ſm wil. Quia ludus taxilloꝝ vt
freq̄ntius pctm̄ mortale eſt vt dictū
eſt ſup. ludus alee. ꝟ. iij. non ē lici
tum viuē de artificio taxilloꝝ. Sꝫ
de facientibꝰ ſcacos ⁊ tabellas qui
bꝰ freq̄ntius ludit̄ ad ſubleuacōꝫ
tedii vel laboris nō videt̄ illicitū vt
ſupra ludꝰ ⁊ iocus. ꝟ. i. ij. ⁊. iiij. A
Veꝝ eſt ſi ſic eēt ꝙ cū his ſine pec
cato luderet̄. qd hodie ſic eſſe nō
videt̄: aliꝰ idem dicendū eſſet de
his qd de taxillis ꝓpter eandē rōm
ar. ex. de v. ſig. Intelligentia vt ⁊
p̄t colligi ex dictis ſupra ꝟ. q̄d de
artificibꝰ in addicōe. B

¶ Quid de facientibꝰ ſerta d
floribus in diebꝰ fe
ſtiuis. rñ. Non credo eſſe excuſabi
les. qꝛ preter periculū qḋ de facilꝫ
pōt ɔtingere ex abuſu hmōi que
ſūt incitamēt vanitatis ⁊ laſciuie
violat̄ obſeruantia diei ſacre in
operando. A. Hucuſqꝫ videt̄ fuiſſe di
ctū wil. vt in ſum. ɔ. eo. ti. q. xx. ad
fi. Non aūt qḋ ſequitur ſed ⁊ illud
verꝫ eſſe: puto ſane intelligēm. B.
licet poſſet eſſe labor tam modicꝰ
⁊ ſine precio nec ad laſciuā inten
tionē: ſed moderatam recreacōem
qꝛ non eſſet pctm̄: aut nō mortale:
ſentētia eſt wil.

¶ Vtrū aliq̄ negociatio ſit
clericis licita. rñ. ſm
rap. Si clericus indigeat: pōt aliq̄
honeſto artificio ſibi neccāria adq̄
rere: dum tn̄ ꝓpter hoc non deſit a
diuinis officijs. di. xci. per totum. de
ɔſe. di. v. nunq̄. ex. ne cle. vel mo.
c. v. Item pt̄ recipere poſſeſſiones ex
colendas ad quartam vel q̄ntam
partem ⁊ hmōi: ſeu ɔ̄ducere ipſas
ad ſuſtentacōm ſuā ⁊ ſuoꝝ. ar. d.
lxxxvi. peruenit. in verbo: auaricie
cā. A. Et ibi hoc ſentit glo. B. Et
di. xci. clericus. Satis cō. hoſ. Pōt
etiā locare aīalia vt oues ⁊ boues.
A. Verꝫ eſt ſi hēat eos de ſuis deci
mis vel de ſucceſſione parentum vel
aliunde ſibi datos. ⁊ ſi etiam hēat
multa paſcua. ⁊ emāt pecora: vt
paſcant̄ ibi ad neccāriam ſuſtenta
tionem ſuā ⁊ ſuoꝝ: ⁊ in alimentū
pauperꝝ. Si aūt emat pecora vt tē
dat ad crementū vel vt aliquid a
gat in fraudē negociacōis illicitū
eſt ſm glo. rap. vt in ſum. con. eo.
ti. q. iij. B ad certū fructū dummō
p ɔtractum q̄ al's ſit licitus: vt et
wil. dicit addens qꝛ etiā pt̄ emere
rem vt eam melioratam cariꝰ ven
dat: vt puta pullū. equū nutriēdo
vel ſi tabulaꝫ emat vt faciat ima
ginē. Nā in talibus non ē negoci
atio: ſed artificiū. vt notat̄. xiiij. q
iiij. canonū. A. in glo. B. de ɔſe. di.
v. nunq̄. extra ne cle. vel mo. ca. v.
A. Predcā etiā notant̄ in ſum. cō.
ti. ij. ti. vij. q. xli ⁊ titu. viij. q. ij. ad
fi. ⁊ q. ſe. B

¶ Que pena clericoꝝ qui al's
negocijs ſecularibꝰ ſe
immiſcēt. rñ. Debent excoīcari: ex
tra ne cle. vel mo. ſub interminati
one. A. Iſtud c. non videt̄ ibi hr̄i
verum tn̄ eſt qꝛ ꝓ oī pctō mortali
a quo q̄s non vult corrigi pt̄ excoī
cari. xi. q. iij. nemo epōꝝ. A. Et c. in
cipit ſm inſtituta ⁊ ē ibi. B. ⁊ ſi ſe
nō correxerint: dn̄t deponi. di. xci.
clericꝰ: ex. ne cle. vel mo. Sed nec.
Ita tn̄ qꝛ religioſi diſtrictiꝰ q̄ alij
puniant̄ vt in dcō c. ſed nec. In fo
ro aūt pn̄iali debet eis iniungi: vel
ſaltē ɔſuli vt ea q̄ ɔtra formā pre
dictā lucrati ſunt: ſtudeāt paupe
ribꝰ erogare. xiiij. q. v. qui hēs. A
Nā ad hoc non tenent̄ preciſe ſm
glo. rap. vt in ſum. cō. eo. ti. q. v.
vbi etiā notant̄ q̄ in hoc ſ. hn̄tur
B. Circa negocia clericoꝝ plura
hn̄tur ſupra clericus. ij. A. Et ibi la
tius de his penis dī. B. Itē ad ma
teriā negociacōis ptinēt plura q̄
hn̄tur ſupra emptio. ⁊ ꝟ vſura. iij

Neophit⁹ quis
dicatur. R̄n. ẜm ray. Neo
phitus dr̄ nouellus in fide. a neos
qđ eſt nouum: a phitos qđ eſt ſi
des. xlviij. di. qm̄. Itē neophiti di
cunt̄ nouelli in religiōe. di. xlviij
ſicut idē hoſt. A. Idē in ſum. ɔ. li. iij
ti. xiiij. q. i. B

Quare neophiti phiben
tur ordinari. R̄n.
ẜm ray. Cā eſt duplex. Una cā eſt
ne incidāt in ſupbiā putantes ꝙ
fides xpiana ſiue religio multum
eis indigeat. xlviij. di. ẜ. i. a c. qm̄
Alia cā eſt. qꝛ non ſunt expti ſta
tus eccē vel religionis: nec ſciunt
modos pſonaꝝ. Item nō ieiuna
uerunt: nec fleuerūt: nec pbauerūt
nec pbati ſunt: vt in dicto. ẜ. i. a c.
qm̄. Unde tales nec ad minores
ordines pmoueri dn̄t. Immo nec
tonſurari: ar. xix. q. iij. mōaſterijs
Satis con. goff. a hoſti. A. Idem in
ſum. ɔ. eo. ti. q. ij. a iij. B. De neo
phitis in religione vide ĩ. nouici⁹

Notoriuz quid
ſit. R̄ ẜm ray. Notorium
aliud iuris aliud facti. Notoriū iu
ris eſt de quo quis canonice ē con
demnatus vel in iure ɔfeſſus: vel
legitime ɔuictus. xv. q. v. pſbr̄. a
q. vl. ſi q̄s pſbr̄. a c. ſuſcitātibꝰ. ij
q. vi. ſiquis appellat. A. al's inci
pit. Et qui appellat. B. ẜ. ſūt a quo
rum: ex. de coha. de. a mu. via. a
c. q̄ſitum. Notoriū vero facti ē cuꝫ
ꝑ ſe eſt teſtis a diſſimulacōni nō
eſt locus. lxi. di. In ſacerdotibꝰ in
ſi. extra de coha. de. a mu. tua. ff.
de ri. nup. l. palam in principio.
Et hoc intelligit̄ ſiue ſit crimē no
tum oībus q̄ ſunt in loco illo. ſ. vil
la vel prochia. B. Etiāſi in loco nō
ſunt niſi decē. qꝛ decem hoīes ꝑplm
faciūt. x. q. iij. Unio ẜm glo. ray.
vt in ſum. ɔ. li. iij. ti. xxx. q. xv. vbi
etiā hec oīa notant̄ que a hic po
nunt̄. Et notat glo. in dc̄o c. vnio.
ſ. ꝙ decem faciunt plebē. Et glo.
ray. vbi ſupra dicit ꝙ ſi etiā pro
chia hēat mille prochianos a ſo
lum decem ex illis graues a hone
ſte pſone ſcandaliſent̄ de focaria
ſacerdotis pt̄ dici ꝙ ꝑpls ſcanda
liſatur cū decem hoīes ꝑplum faci
ant vt dictū eſt. Hoc glo. Ex quo
pꝫ ꝙ illi ſup quo eſt tale ſcanda
lum: eſt purgatio indicēda. ex. de
cohabi. de. a mu. tua nos. B. ſiue
maiori pte. A. facit. ij. q. i. de mani
feſta. B. Et tale notoriū iteꝝ ſubdi
uidit̄ qꝛ aliud ē notoriū facti act⁹
durantis vt cū quis tenet adulte
ram publice in domo: ſiue etiā cō
cubinā. Aliud eſt notorium facti
tranſeuntis. vt cū aliquis publi
ce hoīem interfecit. Sed a eſt terci
um notoriū facti preſumpti. vt ſi
aliq̄s publice hītus eſt p filio vel
affine a hmōi. In notorio igit̄ iu
ris exigit̄ q̄nqꝫ pbatio ɔtra negā
tem: ex. de ſent. a re iudi. ſicut. In
notorio vero facti non req̄ritur or
do iuris q̄ al's etiā regulariter ob
ſeruand⁹ eſt: ex. de iureiu. ad no
ſtrā. ij. Euidētia nāqꝫ patrati ſcele
ris nō indiget clamore accuſato
ris. ex. de accu. euidentia.

NOuici⁹. vtrū
impubes.ſ. ante.xiiij. an
nū. A.L.quo ad maſculū quo vo
ad feiam pubertas dī in.xij.xx.q
ij.puella a ſupra impubes B poſ
ſit intrare religionē: vt ſit ibi no
uici⁹.℞. Talis quidē pt offerri
a pntibus ſi ipſe cōſentit.xx.q.v.
puelle. Et nihilomin⁹ ꝙ cito pue
nerit ad pfectā etatē.ſ.ad.xiiij.an
nū:pt egredi.xx.q.iij.pns.ex.de
reg.cū ſimus. A. Et ibi hoc notat
glo. B. Q₂ ſi talis impubes ꝓpria
voluntate intrat pt extrahi a pa
tre vel tutore.xx.q.ij.puella. A. ꝛ
ibi addit. At ſi annū ꝛ diem diſſi
mulando ꝯſenſerit: ſiue tutores.ſi
pntes neq₃ ipſi: neq₃ ipſa mutaꝛē
poterit dicit glo. vſq₃ quo puene
rit ad legitimā etatē. B

Utꝝ nouicio ingredienti
religionē ſufficiat ꝙ
attigerit.xiiij.annū.℞. Nō ſufficit
ſed oꝫ ꝙ pfecerit vt expreſſe hētur
ex.de regu.ad nrām in tex.ꝛ glo.ꝛ
c.ſignificatū. Aliter pt repetivt in
precedenti.§.dictū eſt. A. Ad predi
cta videtur facere c.is q̄.de re.iu.li.

Uꝝ vtꝝ ſufficiat ſi malicia ſuppleat etatē.℞.
vi. B.
ſm rap. Sufficit ex.de regu.po
ſtulaſti. Sed hoc nullo mō ē verꝝ.
ſic expreſſe notat.xx.q.i.in ſū.q.
Et idē ponit io.an.de regu.eos.in
de. Q̄d aūt rap.dixit ꝙ ſufficiebat
ſi malicia ſuppleret etatē: verū₃ di
xit ſuo tpe.ſ.qn fecit ſummā ꝛ cur
rebat prior ꝯpilatio decretaliu₃:
ſed hodie de ipſa decretali poſtula
ſti verba illa ſubtracta ſūt. A. Jdē
dicit glo.in dcō c.poſtulaſti. B

Quod eſt tps pbacōis in
nouicio.℞. Sicut
ex predcīs p₃ eſt.xv.ann⁹. Nā cū
nō poſſit ingredi n̄ ꝯpleto.xiiij.an
no: vt in.ij.§.dictū eſt: ſequitur ꝙ
tūc icipiat ann⁹ pbacōis. Et hoc ec
ipſū expreſſe tradit Jo.an.ex.de
regu.beneficiū li.vi.ꝛ c.is qui.eo.
li. Sed ꝛ hoc rōnabile eſt.qꝛ tpus
pbacōis datur ad pbandū auſte
ritatē religionis vt ex.de regu.ad
aplicam. Inter q̄s precipua ē cu
ſtodia caſtitatis quā ꝯtra loq̄n
do non ē aptus antea pbare.ꝛ iō
ſi infra dictum tps geſtatus fuit
hitus: qui nec ſciſſura nec colore
diſtinguitur ab hitu pfeſſorū nō
ꝓpter hoc inducit tacitam pfeſſio
nem. Secus ſi talis hitus poſt di
ctam etatē geſtatus fuerit: qꝛ pro
feſſionē inducit: vt in de.eos.de
regu. A Satis p predictis videt̄ fa
cere c.i.in prin.ex.de regu.li.vi. B

Que pena ſi quis ante legi
timū tps pbacōis no
uicius recipiat̄ ad pfeſſionē.℞.
In ordinibus mendicantiū illi q̄
recipent incurrerent triplicem pe
nā. Prima eſt.qꝛ peccarent mortali
ter eo ꝙ agunt ꝯtra id qd̄ precep
tum ē in virtute obie: ꝛ ſub pena
excoicationis. Scda pena ē qꝛ oēs
q̄ recipiūt ſunt ſuſpenſi a recepcō
ne cuiuſcūq₃ ad pfeſſionē. Tercia
ē ꝙ a ſuis fratrib⁹ debent puniri
pena que ſolet infligi p culpis ḡ
uibus. Habetur hec extra de regu.
nō ſolū.li.vi.ꝛ c.ꝯſtitucōꝫ. Jlle ꝗ

qui ſic receptus fuit: licet ſecula
ris eē non poſſit: nō tñ eſt alliga
tus ipſi ordinī ꝑ illam pfeſſionē.
A. In dcō c. non ſolū ſic di. Invi
tute obie ſub pena excōicacōis di
ſtrictiꝰ inhibemus ne añ annū p
bacōis elapſū qui ē maxie in ſb
ſidiū fragilitatis hūane regulari
ter inſtitutus quemq̄ ad pfeſſio
nē veſtri ordinis ſeu ad renuncia
tionē ſeculo faciendā recipe: nec
cōſtitutū infra hmōi annū aliq̄te
nus ipedire: q̄ minꝰ infra ipſū ad
aliā religionē quā maluerit trāſe
at. Vel niſi maior tamē. xiiij. annis
exñs pfeſſus fuit tacite vel expſſe
ā euidēter oſtet illū vitam voluiſſe
mutare: qd tñ nō preſumit: ñ da
ra pbacōe vel ꝯpetentibꝰ indicijs
oñdatur oino ad ſeculū redire ſic
de ſua volūtate: pceſſerit preſuma
tis Q: ſi forte ꝯtraq̄. Et intelligit
q̄s ſeculo renūciare ⁊ vitam voluiſ
ſe mutare: qñ bona ſua diſtribuit
pauperibus vt notat glo. ⁊ pe. de
ancha. ſup dicto c. non ſolū. Vbi
etiā idē dicit archi. ad dēs idē eſſe
ſi q̄s qñ ingredit religionē facit te
ſtamentū ac ſi deēret mori. ⁊ tranſ
ferat oia bō ſua i heredes ⁊ legata
rios ⁊ in pias cās ⁊ mutat hitum
Et ideo verba illa q̄ hñtur in regu
la ordinis minoꝝ. vadant ⁊ ven
dant ac̄. nō ſic accipienda ſūt vt
ex his volentes ingredi religionē
cogant vel etiā inducantur ad di
ſtribucōm faciendā infra annū
pbacōis: al's locū hīent pene di
cti c. non ſolū Sed vt eis oñdatur
q̄ illud dñt agere ante pfeſſionē
oino ſi p prius ꝓprio motu nō fe
cerint. ⁊ q̄liter in religione dēant
viuere vi; expropriati penitꝰ tam
in ſpāli q̄ etiā in cōi. ſicut ⁊ accepi
ex collacōe peritiſſimoꝝ doctoꝝ B
In alijs vero ordinibꝰ pfeſſio ex
preſſa vel tacita pt fieri licite īfra
annū. ⁊ ſi fiat expreſſe etiā ſcl'ari
hitu nō mutato illi religioni pre
ciſe obligat quā pfeſſus ē. Sive
ro fiat tacite. ſ. p ſuſceptionem hi
tus pfeſſoꝝ tunc infra annū non
obligat illi religioni ſpāliter: ſed
gñaliter religioni: dummō recipi
ens ſit etatis apte. ⁊ ſi fuit ſciens
⁊ voluntariꝰ. ⁊ ſi in illo hitu ⁊ volū
tate triduo pſeuēret: ext. de regu.
ꝯſtitucōe. li. vi.

Pone q̄ nouiciꝰ apte eta
tis fuit in aliq̄ religi
one mendicantiū p tres menſes
poſtea exiuit: ⁊ pꝰ alios tres men
ſes reintrauit: nunq̄d primi tres
menſes dñt ꝯputari ad annū p
bacōis. ⁊c̄. Et ſm bonicontꝫ doctorē
decretoꝝ filiū Jo. an. in q̄dam. q.
diſputata. Dicendū q̄ nō. Nā cō
ſtat q̄ iura ſtatuerūt annū ad p
bandū regulares auſteritates vt
ex. de regu. ad aplicam. Sed regu
laris auſteritas p ſui maxia pte
in ꝯtinuacōe ꝯſiſtit. Nā aliq̄s poſ
ſet faciliter ieiunare ſiue abſtine
re vno die vel menſe qui forte nō
poſſet ꝯtinuare: ideo ad verā pba
tionē ꝯtinuatio reqritur. Nā alit
eēt pbatio ſi q̄s vno menſe ſtarꝫ
in ordine ⁊ vno in ſeculo ⁊ poſtea
iterꝫ vno in ordine ⁊ vno in ſeculo
⁊ ſic faceret per annum ⁊ hmōdi.

Preterea cū tex· ĩ diff' mite loqua
tur dicēdo auſteitates vniuerſali
ter ipſas ↄprehēdit: vt nõtur per
dy· de te· iuris in rubrica A· ffacit
extra de deci· ad audientiā· B· Po
namus ergo ꝙ intrauit in ianua
rio· ⁊ exiuit in carniſpriuio· deĩn
de reintrauit in paſcha: ſi primi
menſes ↄputabunt̄ ei: nihil ꝓba
uit de quadrageſima· Et ſimile di
cam de aduentu vel de hyeme ſeu
eſtate in quibꝫ anni ꝑtibus varie
ſunt religionis auſteritates· Pre
terea qñ iura loquunt̄ de annali
ſpacio: de ↄtinuo intelligendum ē
vt notat̄ per d· piem meū de elec·
e· v· li· vi· Et eſt etiā tex· eo· li· ⁊ ca·
cupientes ſ· certū· Ad hoc etiā fa
cit qđ notatur ff· de his q̄ no· infa
l· genero· ⁊ ff· de diuer· ⁊ temp· ꝑ
ſcrip· ſup rubrica· Item ꝙ iurā di
cunt ꝙ quelibet preſcripcō ita im
pedit̄ ꝑ actū ↄtrariū ꝙ ncē eſt ali
am inchoari: vt ex· de preſcrip· au
ditis cū filibus Preterea caſus vi
det̄ legis q̄ dicit: ꝙ ille ſeruus di
eſſe veteran⁹ qui anno ↄtinuo ſer
uiuit· Ille aūt dī nouici⁹ qui non
ſeruiuit anno ↄtinuo· ff· de publ·
l· ſi· ſ· quotiens B· Nec eſt ↄtra qđ
nõtur ꝑ ſpe· in rubri· de ſtatu reg·
Nā errore ſcriptoris thema e⁹ mu
tatū fuit· Caſus eñ ſpeculatoris ē
qñ quis integro ꝓbacōis anno in
mõſterio ſtetit: et antq̄ꝫ ꝓfeſſio
nem faceret exiuit ⁊ poſtea redijt·
vt ꝫ ꝓbacõnis ann⁹ ſit ei de nouo
ↄcedendus· ⁊ tenet ꝙ nõ· Qui ca
ſus a nr̄o multū diuerſus eſt· Et
ꝙ ſpe· talem caſum poſuerit dupli

citer pꝫ· Primo ꝙ dicit ipſam· q
eſſe· Bar· brix· in venerabilib⁹· A
puto aliquē tractatum fore· B· Et
etiā eius verba in mēdendo ſcribit
cū tñ ibi bar· nl̄ de nr̄o caſu: ſꝫ de
nunc dcō loquat̄· Scđo· ꝙ ipē ſpe·
ꝓbat ſolutionē illam p· c· frater
nitatis· xxxiiij· d· Qđ c· de nr̄o caſu
nihil ꝑmit⁹ dicit

Vtrū q̄ vult intrare religi
onē vt ſit ibi nouici
us ſi locus non p̄t ei ꝓuidere de ve
ſtibꝫ ⁊ ſuis nc̄itatibus poſſit hac
occaſione tollere altri vt ſibi ꝓui
deat· c· ſe· Qui rem accipit cui⁹ non
eſt dn̄s male facit· ꝙ furtū ↄmit
tit· Mala aūt nõ ſunt faciēda ꝓpē
ſacōe boni· v· q· v· nõ ē putanda· xii
ij· q· v· forte· xxxij· q· iiij· ſic· xxij· q·
ij· primū vi de ꝫ peculiū in ſi·

Vtrū nouici⁹ poſſit eligi i
prelatū: c· ſe· Ad ab
batiā vel prelaturā religionis eli
gi non p̄t: niſi expreſſe ꝓfeſſus·
Ad epatum vero dū tñ al' ſit ydo
ne⁹ eligi p̄t· A· ſiue eccā cathedra
lis ſit ſecularis ſiue regularis: vt
in c· null⁹· de quoꝫ· B· Et nouicius
⁊ non expreſſe ꝓfeſſus: ex· de ele·
nullus li· vi·

Vtrū nouici⁹ licite poſſit or
dinari: c· ſe· ſm cap· Nec
primā tonſuram: nec aliquem mi
norem ordinē recipe debet: donec
ꝓbatus ſit· ar· xix· q· iij· mõſteri
is· hec cap· ⁊ goff· Sed qđ in ipſo
c· mõſterijs dī ꝙ expectandū ē ꝑ
biennium· dicit hod· Credo ꝙ ex quo
recepti ſūt ad ꝓfeſſionē legitime:
vel hitū ꝑ ꝓfeſſis eo ipſo hēantur

ꝓ pbatis ⁊ ordines poſſint recipe
ſatis cõ. hoſ. A. Jdē in ſum. ↄ. li. iij
ti. xxiiij. q. iij. B. ꝙ paciēs nouiciaũ
excõicatus eſt hētur ſ. excõicatio
iij. ſ. xx. q incipit. q. d ſi vero ebreret. de
materia etiã nouicioꝝ hẽntur plu
ra ⁊ religio. ij. Etſi nouici⁹ erat bñ
ficiat⁹ quid fiet de beneficio: vide
ⁱ religio. ij. ſ. xi. q incipit. vtꝝ epi

Nuptie. De tē

Npore quo ꝓhibent̄ nuptie
hētur ſupra impedimentũ. xviij. Et
de plurib⁹ alijs q impediant nup
tias ſatis dictũ eſt ſ. impedimen
tum. v. ai. c. ſe. Jtē ad nuptias pti
nent ea q dicta ſunt ſupra m̄rimo
niũ. v. ai. oibus. c. ibi ſequen.

Utrũ nuptie ſcde ſint bñ
dicende. R. ſm ray.
Vir ⁊ ml'r tranſiens ad bigamiã
ñ dʒ iterũ a p̄ſb'ro bñdici ex. de ſecũ
dis nup. Vir aũt. Alr pſb'r q talē
benedcõem celebrauerit ſuſpēſus
a beneficio ⁊ officio: dʒ ad ſedem
aplicam mitti: ex. de ſecũ. nup. c.
ij. Et hoc intellige ſm wil. ⁊ goff.
niſi de ↄſuetudine alici⁹ eccleſie alr
obtineret. q̄r tunc poſſet ſine peri
culo benedcõ iterari. de pe. di. iiij. ſ.
ex pſona. A. q̄r tale ſtatutũ forte
factũ eſt ad exhortacõꝫ ↄtinentie
ſm goff. vt in ſum. ↄ. li. iij. ti. xxiiij
q. vi. B. Quinetiã ſm tho. in. iiij.
di. xlij. cum dr̄ ꝙ ſcde nuptie non
dñt benedici: intelligit̄ qñ tam ex
pte viri q̄ ex pte mlieris vel ſaltē
ex pte mlieris ſunt ſcde. Si autē
v'go ↄtrahit cũ illo q habuit aliã
vxorē: nihilomin⁹ nuptie benedi
cent̄. Saluat̄ eñ ibi aliq mõ ſigni
ficatio. Con. cũ hoc ber. A. ſ. in dicto
c. vir aũt. vbi nõ hoc ſimpl'r tenꝫ
ſed dicit ꝙ cũ aliq̃s ducit virginē
benedcõ iſta iterat̄ ſm cõſuetudi
nē quorundã locoꝝ: ⁊ hoc ſi pp̄ ſci
at talē cõſuetudinē ⁊ tolerat: alr
non vꝫ. Hoſ. etiã vtꝫ in dicta. q. vi.
dicit ꝙ ſiue vir ſiue mlier in alio
m̄rimonio benedict⁹ eſt: non dʒ be
nedcõ iterari: immo oino dimitti
ↄꝫ v̄n⁹ ſine alio benedici nõ dʒ. Di
cit etiã ꝙ duo bigami ↄtrahētes
ſcdo qui nunq̄ fuerũt benedci: be
nedici pñt. B. De nubente infra tē
pus luctus ſ. lex. ſ. ix. v. vij.

Obedientia

Opri. coiter. An ſit
virt⁹. R. ſm tho.
ij. ij. q. ciiij. Et q
dem virt⁹ moral':
cuius ſpãle obiectũ eſt preceptũ
tacitũ vel expreſſum. Voluntas
eñ ſuperioris quocũq3 mõ innote
ſcat ē qddam tacitũ preceptũ ⁊ tã
to videt̄ obia ꝓmptior qnto plus
preuenit preceptum expreſſum

Utrũ obia ſit maxima vtu
tũ. R. ſm tho. vbi ſ.
Virtutes theologice. ſ. q dõ ſm ſe
inherent: ſunt potiores virtutibus
moralib⁹ quibꝫ aliqd terrenũ ↄtē
nit̄ vt deo inhereat. Inter virtutes
aũt morales tanto aliq eſt potior
qnto magis aliqd ↄtemnit̄ vt dõ
inhereat. Sunt aũt tria gña bono
rum q hõ pt ↄtemnere ꝓpter deũ. q
rum infimũ ſunt exteriora bõ. me
diũ ſunt bona corpis. ſupremum